

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2023

Nr. 69

BRIEF VAN DE INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 april 2023

Bijgaand ontvangt u de derde Rapportage Rijkswegennet van 2022. Deze rapportage bevat de jaarcijfers over het gebruik van het Rijkswegennet, de filezwaarte, de filetop-10 en het reistijdverlies. De rapportage geeft feitelijke informatie weer en heeft niet tot doel om politieke of bestuurlijke vraagstukken aan te kaarten. Per 2023 wordt de frequentie van de rapportage teruggebracht naar één jaarlijkse rapportage, omdat de wijzigingen gedurende het jaar beperkt zijn.¹

Over het afgelopen jaar heeft u, als te doen gebruikelijk, driemaal een rapportage met jaarcijfers ontvangen. Gelet op het feit dat de wijzigingen gedurende een jaar beperkt zijn, wordt de frequentie van rapporteren teruggebracht naar een jaarlijkse rapportage. Voorliggende rapportage (over 2022) is derhalve de enige Rapportage Rijkswegennet dat u dit jaar ontvangt. De volgende rapportage, over 2023, ontvangt u begin van het volgende jaar.

Het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) heeft in mei 2022 een raming op basis van CPB-scenario's gepubliceerd over de ontwikkeling van het wegverkeer tot en met 2027. De verwachting van het KiM is dat het verkeer na de coronacrisis weer zal groeien, met de inschatting dat in 2027 de verkeersprestatie op het hoofdwegennet 13 procent hoger ligt dan voor de coronacrisis (2019).

Belangrijkste bevindingen in deze rapportage

Sinds het loslaten van de coronamaatregelen is het een stuk drukker op de weg. Dit is zowel terug te zien in de afgelegde kilometers door voertuigen, files en reistijdverlies. Opvallend daarbij is dat het aandeel files als gevolg van werkzaamheden hoger is dan het gemiddelde van de

¹ Dit betekent dat de volgende Rapportage Rijkswegennet, over 2023, begin volgend jaar aan de Kamer wordt aangeboden.

jaren 2017 t/m 2019 (voor corona). De relatief hoge hoeveelheid files als gevolg van werkzaamheden wordt mede veroorzaakt door de instandhoudingsopgave en het achterstallig onderhoud waar Rijkswaterstaat voor staat, waarbij in het bijzonder onderhoud aan bruggen leidt tot vertragingen.

Ten opzichte van 2021:

- is het aantal voertuigkilometers dat in een jaar op het rijkswegennet is afgelegd met 5,9 procent toegenomen tot 67,4 miljard voertuigkilometers.
- is de jaarfilezwaarte toegenomen met 84 procent naar 14,3 miljoen kilometerminuten. De grootste file-oorzaak zijn de reguliere spitsfiles (hoge intensiteit), gevolgd door incidentele files (ongevallen en incidenten).
- is het aandeel files door werkzaamheden gedaald tot 4,8 procent. Het aandeel files door aanleg en gepland onderhoud blijft daarmee onder de norm van 10 procent van het totaal aan files, zoals afgesproken met de Tweede Kamer.
- is het aantal uren dat alle weggebruikers gezamenlijk *extra* hebben moeten reizen, onder andere doordat ze in de file stonden, toegenomen met 116,8 procent. Hiermee komt het reistijdverlies op 58,1 miljoen uur op jaarbasis. Reistijdverlies treedt op wanneer de weggebruiker niet de referentiesnelheid van 100 kilometer per uur kan rijden.
- is het totale economische reistijdverlies op jaarbasis met 226 procent toegenomen. Het grootste economische reistijdverlies wordt gemeten op het traject A2 tussen knooppunt Deil en knooppunt Empel. De economische reistijdverliezen worden bepaald aan de hand van omvang en samenstelling (vracht, woon-werk, zakelijk en overige verplaatsingsmotieven) van files.

Ten opzichte van de vorige rapportage zijn er twee nieuwe locaties in de filetop-10. Dit betreffen de A16 Breda – Rotterdam bij het knooppunt Terbregseplein/Rotterdam-Prins Alexander (positie 2) en de A15 Ridderkerk – Gorinchem tussen Sliedrecht-West en Sliedrecht-Oost (positie 10). De A20 bij Rotterdam tussen Schiebroek en Crooswijk blijft onveranderd de filetop-10 aanvoeren. De files op de A27 Utrecht – Gorinchem tussen Lexmond en Noordeloos en Nieuwerkerk aan den IJssel *en* tussen Rotterdam-Crooswijk en Rotterdam-Schiebroek komen niet meer voor in de filetop 10.

Nieuwe meetmethodiek filezwaarte

Tot het begin van 2022 werden de filecijfers gebaseerd op data die verzameld werd met behulp van detectielussen in het wegdek. Sinds februari 2022 beschikt Rijkswaterstaat over de mogelijkheid om de filezwaarte te bepalen met data die rechtstreeks afkomstig is uit de voertuigen zelf, zogeheten Floating Car Data (FCD). De nieuwe meetmethodiek is fijnmaziger en over het gehele hoofdwegennet beschikbaar, in tegenstelling tot de data van de detectielussen. Door de verandering van methodiek treedt er een trendbreuk op van ongeveer 37 procent. De historische filecijfers zijn in de onderliggende rapportage reeds gecorrigeerd voor deze trendbreuk. De toenames die in deze rapportage te lezen zijn, zijn grotendeels veroorzaakt door het loslaten van de coronamaatregelen, en in mindere mate door de nieuwe meetmethodiek.

Openstellingen

In 2022 is 13,2 kilometer aan nieuwe strooklengte opgeleverd, verdeeld over drie nieuwe wegdelen: extra rijstroken op de A20 tussen Kethelplein

en Vlaardingen in beide richtingen en A16/N3 Dordrecht-Willemsdorp (richting noord).

Werkzaamheden

Rijkswaterstaat heeft in 2022 onder andere gewerkt aan de volgende wegenprojecten:

- Reconstructie van de A7 Zuidelijke ringweg Groningen;
- Aanleg van de A4/A44 Rijnlandroute (samenwerking tussen provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat);
- Aanleg van de A24 Blankenburgverbinding tussen de A15 bij Rozenburg en de A20 bij Vlaardingen;
- Verlengen van de A16 tussen het Terbregseplein en de A13;
- Uitbreiding van de capaciteit en de realisatie van een wisselbaan in het traject A9 Badhoevedorp – Holendrecht;
- Versterking van de Afsluitdijk. Bij de realisatie van dit waterveiligheidsproject worden de vluchtstroken op de A7 tevens verbreed in het kader van de verkeersveiligheid;
- A7 Princes Margriettunnel. Herstelwerkzaamheden aan de verankering van de tunneldelen;
- A12 Oudenrijn – Lunetten: Onderhoud aan de pylonen en tuidraden van de Galecopperbrug;
- A29 Hellegatsplein – Numansdorp: versmalde en verschoven rijstroken wegens geconstateerde schade aan de klep van de Haringvlietbrug.

Specifiek thema: COVID-19 in relatie tot het Rijkswegennet

Als gevolg van de coronamaatregelen reduceerde de verkeersprestatie, oftewel het aantal afgelegde voertuigkilometers, zich in 2020 tot 83% van de verkeersprestatie van 2019. In 2022 is de verkeersprestatie herstelt naar ongeveer 99% van de verkeersprestatie in 2019. Na een diepe daling van het reistijdverlies in de covid-jaren 2020–2021, is in 2022 een bijna verdubbeling van deze cijfers zichtbaar. Ten opzichte van 2019 is er nog altijd sprake van ongeveer 16% minder reistijdverlies.

Specifiek thema: Tevredenheid hoofdwegennet 2022

Uit de gebruikerstevredenheidsonderzoeken onder automobilisten en vrachtwagenchauffeurs over Rijkswaterstaat als wegbeheerder blijkt dat de algemene tevredenheid van automobilisten sinds 2015 ruim aan de doelstelling van 80% voldoet.

Specifiek bij vrachtwagenchauffeurs is de tevredenheid sinds 2020 gedaald tot onder de doelstelling.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers